

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

О.І. ЛУК'ЯНОВА

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький національний технічний університет

Суспільство та вища школа сьогодні потребують педагогів, здатних вирішувати проблеми гуманітарної освіти майбутніх фахівців різних галузей на рівні якості міжнародних стандартів. Вирішення сучасних освітніх проблем, визначення адекватної стратегії, цілей та ціннісних основ освіти найбільш плідно відбувається у сучасній філософії освіти, яка розробляється в працях Г. Балла, Б. Гершунського, І. Зязюна, В. Семиченко та багатьох інших учених на соціально-філософських, педагогічних та психологічних позиціях.

Головним напрямом розвитку освіти XXI ст. є гуманізація, провідна ідея якої, за визначенням Г. Балла, полягає в орієнтації цілей, змісту, форм і методів освіти на особистість того, хто навчається, гармонізації її розвитку [1].

Дослідженнями Ю. Чебакової доведено, що психолого-педагогічні дисципліни стають ще більш актуальними для студентів – майбутніх інженерів у зв'язку із тим, що в освітньо-професійних програмах (ОПП) підготовки фахівців у розділі щодо освітньо-кваліфікаційних вимог до випускників з вищою технічною освітою виокремлені основні управлінські (зокрема психологічні та педагогічні) функції, які є невід'ємною частиною їхньої професійної діяльності [4].

Сутність професійної діяльності викладача з формування готовності студентів до вивчення психолого-педагогічних дисциплін не є тотожною професійній діяльності вчителя загальноосвітнього навчального закладу, що зумовлено специфікою навчального процесу вищої школи, віковими особливостям студентів, і це необхідно враховувати, адже вимоги до методичної компетентності викладачів багато в чому визначаються специфікою професійної діяльності. Професійна діяльність викладача є складно організованою, у ній поєднуються різні види діяльності (навчальна, методична, науково-дослідна), але педагогічна діяльність є системоутворювальною та інтегруючою для всіх інших видів діяльності. Виходячи з цього, положення про напрями гуманізації педагогічної діяльності, педагогічну позицію,

Зазначимо, що викладання психолого-педагогічних дисциплін визначається, виходячи з:

- пізнання та використання закономірностей педагогіки і дидактики;
- розробки та застосування методів, організаційних форм, засобів, прийомів, технологій тощо, які забезпечують викладання гуманітарних дисциплін як основи світогляду і методології пізнання, культури особистості;
- необхідності гуманітаризації та гуманізації освіти [2].

Специфіка викладання психолого-педагогічних дисциплін в вищому технічному закладі визначає й специфіку міждисциплінарного змісту методичної компетентності викладачів дисциплін гуманітарного циклу: уміння відбирати та застосувати методи, технології, засоби навчання, які забезпечують реалізацію світоглядно розвивальної функції гуманітарної освіти.

Як відзначали вітчизняні педагоги О. Пехота, А. Кіктенко, О. Любарська, викладач гуманітарних дисциплін у методичній діяльності здійснює пошуки способів забезпечення співвідношення між закономірностями руху змісту навчання та формами організації навчального процесу [3]. Саме це співвідношення виявляється у використанні викладачем продуктивних технологій, які забезпечують паралельний діалог викладача та суб'єкта навчання.

Отже, огляд публікацій з питань викладання психолого-педагогічних дисциплін у вищому технічному закладі засвідчив актуальність цієї проблеми та показав наявність декількох педагогічних напрямів – оволодіння студентами готовністю до навчання, формування в них психолого-педагогічної компетентності та культури.

Навчання педагогіки та психології ґрунтується на принципах та повинно здійснюватися у відповідних умовах. Принципи ми вважаємо за доцільне поділити на загальнодидактичні та специфічні. Сприятливі успішності навчання майбутнього фахівця повинні організаційно-педагогічні та психолого-педагогічні умови. Проведений аналіз засвідчив наявність декількох напрямів вдосконалення психолого-педагогічної підготовки фахівців, серед яких найбільш перспективними для нашого дослідження є зміни в змісті природничонаукових та професійно-орієнтованих дисциплін, впровадження у практику закладу освіти навчального середовища та використання активних методів навчання для успішного оволодіння студентами професійними знаннями .

Таким чином, психолого-педагогічна освіта з гуманітарних дисциплін спрямовується на виявлення інтегруючих факторів розвитку особистості студента на основі міждисциплінарних підходів, формування ціннісно-сислової позиції.

Література

1. Балл Г. О. Формування готовності до професійної праці у контексті гуманізації освіти / Г. О. Балл, П. С. Перепелиця // Психологічні аспекти гуманізації освіти: книга для вчителя / За ред. Г. О. Балла. – Київ-Рівне, 1996. – 167 с.
2. Неперервна професійна: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / [За ред. І.А. Зязюна] /. – К.: ВІПОЛ, 2000. – 636с.
3. Освітні технології: Навч. - метод. посіб. / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; [За заг. ред. О.М. Пехоти]. – К.: А.С.К., 2002. – 255с.
4. Чебакова Ю.Г. Педагогічні умови формування мотивації до вивчення психолого-педагогічних дисциплін у студентів вищих технічних навчальних закладів / Автореф. дис. ... кандидата педагогічних наук (13.00.04 – теорія і методика професійної освіти). – Вінниця: 2011. – 19с.

Надійшла до редакції 14.10.2013